

Sygn. akt IV U 209/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2013r.

Sąd Okręgowy we Włocławku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Duda- Marciszewska

Protokolant: sekr. sądowy Marlena Budzyńska

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2013r. we Włocławku na rozprawie

sprawy R. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania R. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 14 stycznia 2013r. znak: (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 209/13

UZASADNIENIE

W dniu 18 lutego 2013 roku wnioskodawca R. H. wniósł, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. Inspektorat w A., do Sądu Okręgowego we Włocławku IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z dnia 14 stycznia 2013 roku znak: (...) odmawiającej przyznania emerytury.

W uzasadnieniu odwołania wnioskodawca wskazał, że na przełomie lat 1970/1971 i 1971/1972 pracował w (...) Związku Gminnych Spółdzielni (...) w A..

Organ rentowy podtrzymał całkowicie zaskarżoną decyzję oraz wniósł o oddalenie odwołania.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w odpowiedzi na odwołanie podniósł, że wnioskodawca udowodnił okres zatrudnienia na wynoszący na dzień 01.01.1999r. 23 lat, 4 miesiąc, 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych wobec wymaganych 25 lat, w tym 15 lat, 7 miesięcy, 20 dni okresów pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca nie pozostaje w zatrudnieniu. Nie jest członkiem OFE. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy okresu pracy w (...) Związku Gminnych Spółdzielni (...) w A. Kuj. od 1970r. do 1972r. na podstawie oświadczenia wnioskodawcy i zeznań świadków ponieważ zeznania są mało wiarygodne i bezsprzecznie nie potwierdzają okresu zatrudnienia. Wnioskodawca w kwestionariuszu dot. okresów składkowych i nieskładkowych złożonym przy wniosku o emeryturę nie wskazał tego okresu, również nie wynika on z legitymacji ubezpieczeniowej. Ponadto nie podaje dokładnych okresów zatrudnienia. W (...) miał 17 lat. Świadek J. M. wskazuje, iż wnioskodawca pracował w (...) w okresie od 01.07.1970r. do 30.04.1971r. i od 01.07.1971r. do 30.04.1972r. chociaż sam był tam

zatrudniony od 10.08.1971r. do 03.02.1972r. i od 01.08.1972r. do 30.12.1972r. co wynika z jego świadectwa pracy z dnia 30.09.1987r. Świadek Z. M. też jak pierwszy świadek wskazuje okresy zatrudnienia chociaż nie pracowała w powyższym zakładzie pracy. Ze świadectwa pracy będącego w aktach emerytalnych świadka wynika, iż w okresie od 14.07.1967r. do 30.06.1994r. pracowała w (...)Spółdzielni w A. Kuj.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca R. H. urodził się w dniu (...)

Dowód: wniosek o emeryturę w aktach emerytalnych organu rentowego nr (...) k.-1-3.

Od sierpnia 1971 roku do lutego 1972 roku wnioskodawca pracował w (...) Związku Gminnych Spółdzielni (...)w A. Kujawskim jako pracownik sezonowy.

Dowód: częściowo zeznania wnioskodawcy na płycie z nagrania zapisu cyfrowego z przebiegu rozprawy z dnia 16 maja 2013 roku w formacie obrazu i dźwięku (k.-38) 00:32:07-00:34:40, częściowo zeznania świadka J. M. na płycie z nagrania zapisu cyfrowego z przebiegu rozprawy z dnia 16 maja 2013 roku w formacie obrazu i dźwięku (k.-38) 00:03:27-00:12:00, częściowo zeznania świadka Z. M. na płycie z nagrania zapisu cyfrowego z przebiegu rozprawy z dnia 16 maja 2013 roku w formacie obrazu i dźwięku (k.-38) 00:15:52-00:23:00, częściowo zeznania świadka C. M. na płycie z nagrania zapisu cyfrowego z przebiegu rozprawy z dnia 16 maja 2013 roku w formacie obrazu i dźwięku (k.-38) 00:25:36-00:29:20, życiorys w aktach osobowych wnioskodawcy dot. jego zatrudnienia w Zakładach (...)w A. Kujawskim, kwestionariusz osobowy w aktach osobowych wnioskodawcy dot. jego zatrudnienia w Zakładach (...)w A. Kujawskim.

W dniu 17 grudnia 2012 roku wnioskodawca wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z wnioskiem o przyznanie emerytury.

Dowód: wniosek o emeryturę w aktach emerytalnych organu rentowego nr (...) k.-1-3.

W trakcie toczącego się postępowania emerytalnego wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku wykazał uwzględnione przez organ rentowy 23 lata, 4 miesiące, 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 15 lat, 7 miesięcy i 20 dni okresów pracy w warunkach szczególnych.

Dowód: decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w aktach emerytalnych organu rentowego nr (...) k.-1-3.

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z dnia 14 stycznia 2013 roku znak: (...) odmówiono wnioskodawcy przyznania emerytury na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnych charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.: Dz. U. z 2009 roku Nr 153, poz. 1227). W uzasadnieniu wskazano, iż na dzień 01.01.1999r. udowodnił wnioskodawca 23 lata, 4 miesiące, 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych, wobec wymaganych 25 lat.

Dowód: decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w aktach emerytalnych organu rentowego nr (...) k.-1-3.

Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostaje w stosunku pracy.

Dowód: wniosek o emeryturę w aktach emerytalnych organu rentowego nr (...) k.-1-3.

Sąd zważył, co następuje:

Powyżej ustalony stan faktyczny Sąd oparł na materiale dowodowym zgromadzonym w trakcie trwania postępowania i ujawnionym na rozprawie, przede wszystkim w postaci dokumentów zebranych w aktach emerytalnych organu rentowego o nr (...) oraz w aktach osobowych wnioskodawcy dot. jego zatrudnienia w Zakładach (...) w A. Kujawskim. Przedmiotowy materiał Sąd uznał za rzetelny i wiarygodny. Strony bowiem w trakcie postępowania nie kwestionowały jego prawdziwości. Tym samym należy skonstatować, iż brak jest przesłanek by odmówić dokumentom zgromadzonym w aktach emerytalnych organu rentowego o nr (...) oraz w aktach osobowych wnioskodawcy dot. jego zatrudnienia w Zakładach (...) w A. Kujawskim przymiotu wiarygodności. W konsekwencji przedmiotowy materiał dowodowy pozwolił dokonać rekonstrukcji stanu faktycznego w niniejszej sprawie.

Zeznania wnioskodawcy i świadków Z. M., J. M. i Z. M. (1) odnośnie pracy wnioskodawcy w okresie od 01.07.1970r. do 30.04.1971r. i od 01.07.1971r. do 30.04.1972r. (z wyłączeniem okresu od sierpnia 1971 roku do lutego 1972 roku – ten okres Sąd uznał za udowodniony, albowiem wynika z dokumentów w postaci życiorysu i kwestionariusza osobowego w aktach osobowych wnioskodawcy dot. jego zatrudnienia w Zakładach (...) w A. Kujawskim) w (...) Związku Gminnych Spółdzielni (...) w A. Kujawskim, złożone na rozprawie w dniu 16 maja 2013 roku, Sąd uznał za nierzetelne, albowiem są one nieprecyzyjne, charakteryzujące się lakonicznością i ogólnikowością (co z uwagi na ponad 40-letni upływ czasu od zdarzeń na okoliczność zaistnienia których byli słuchani jest zrozumiałe).

Zeznania wnioskodawcy i świadków są mało wiarygodne i bezsprzecznie nie potwierdzają okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Związku Gminnych Spółdzielni (...) w A.. Wnioskodawca w kwestionariuszu dot. okresów składkowych i nieskładkowych złożonym przy wniosku o emeryturę nie wskazał tego okresu, również nie wynika on z legitymacji ubezpieczeniowej. Ponadto sam wnioskodawca w swych zeznaniach nie podaje dokładnych okresów zatrudnienia. Z kolei świadek J. M. wskazuje w swych zeznaniach pisemnych złożonych na druku z dnia 14 lutego 2013 roku, iż wnioskodawca pracował w (...) w okresie od 01.07.1970r. do 30.04.1971r. i od 01.07.1971r. do 30.04.1972r. chociaż tak dokładnie sprecyzowanych czasokresów nie potwierdza na rozprawie w dniu 16 maja 2013 roku. Także świadek Z. M. wskazuje w swych zeznaniach pisemnych złożonych na druku z dnia 14 lutego 2013 roku okresy zatrudnienia wnioskodawcy od 01.07.1970r. do 30.04.1971r. i od 01.07.1971r. do 30.04.1972r., chociaż, podobnie jak świadek J. M., tak dokładnie sprecyzowanych czasokresów nie potwierdza na rozprawie w dniu 16 maja 2013 roku. W tym kontekście należy zauważyć, co przyznał na rozprawie sam wnioskodawca, iż to właśnie główny zainteresowany wypisywał za świadków J. M. i Z. M. druki z dnia 14 lutego 2013 roku zawierający ich pisemne zeznania. Nie umknęło także uwadze Sądu, iż wypisane czasokresy zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Związku Gminnych Spółdzielni (...) w A. Kujawskim na przedmiotowych drukach zostały tak sprecyzowane, by umożliwić wnioskodawcy osiągnięcie 25 lat ogólnego stażu pracy (organ rentowy uwzględnił wcześniej 23 lata, 4 miesiące, 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych).

Zeznań wnioskodawcy i świadków nie potwierdzają nadto żadne dokumenty zgromadzone dla potrzeb niniejszego postępowania.

Antycypując dalsze rozważania o charakterze merytorycznym należy w tym miejscu wskazać, iż spór pomiędzy stronami sprowadzał się do tego, czy wnioskodawca może wykazać się okresem 25 lat stażu pracy.

Wnioskodawca w trakcie procesu wywodził, że w okresie od 01.07.1970r. do 30.04.1971r. i od 01.07.1971r. do 30.04.1972r. pracował w (...) Związku Gminnych Spółdzielni (...) w (...) Kujawskim. Przedmiotowego okresu do ogólnego stażu pracy nie zaliczył organ rentowy.

Pozwany organ rentowy wywodził, że wnioskodawcy nie należy się wcześniejsza emerytura, o której mowa w art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity z dnia 26 sierpnia 2009 roku Dz. U. Nr 153, poz. 1227) oraz w zw. z § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 w zw. z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.).

Zgodnie z powołanymi przepisami ubezpieczonemu mężczyźnie urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku 60 lat, jeżeli na dzień 1 stycznia 1999 roku wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, stanowiącym załącznik do powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów w wymiarze co najmniej 15 lat oraz osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat, a także nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz ma rozwiązany stosunek pracy.

Pozwany organ rentowy stanął na stanowisku, iż przy uwzględnieniu powyższych przepisów wnioskodawcy nie przysługuje prawo do emerytury – na dzień 01.01.1999r. udowodnił wnioskodawca 23 lata, 4 miesiące, 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych, wobec wymaganych 25 lat.

Zdaniem Sądu Okręgowego ostatecznie na uwzględnienie zasługuje stanowisko prezentowane w toku procesu przez pozwanego organ rentowy.

W tym kontekście należy zauważyć, iż sąd w postępowaniu cywilnym orzeka na podstawie zgromadzonego w wyniku inicjatywy stron procesowych materiału dowodowego. Obowiązek udowodnienia okoliczności z których strona wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne wypływa wprost z art. 6 kc. Zgodnie z tym przepisem to na wnioskodawcy spoczywał ciężar dowodu w zakresie ewentualnego dowodzenia faktu jego pracy w (...) Związku Gminnych Spółdzielni (...) w A. Kujawskim w okresie od 01.07.1970r. do 30.04.1971r. i od 01.07.1971r. do 30.04.1972r. Przenosząc wyrażony w art. 6 kc, tradycyjnie zaliczany do instytucji prawa materialnego obowiązek dowodzenia powoływanych przez stronę okoliczności na grunt prawnoprosesowy wskazać należy, że koresponduje on z wyrażoną w art. 232 kpc zasadą inicjatywy procesowej stron. Zgodnie bowiem z treścią przywołanego przepisu o proceduralnym charakterze strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Literalna wykładnia omawianego przepisu, jak również jednolite poglądy wyrażane przez doktrynę i orzecznictwo nie pozostawiają wątpliwości, że to strony są „gospodarzami” postępowania, a dopuszczenie przez sąd z urzędu dowodu nie wskazanego przez stronę może nastąpić jedynie w wypadkach wyjątkowych i dotyczy sytuacji, w której pomimo aktywności stron w procesie nie jest możliwe wyjaśnienie wszystkich okoliczności koniecznych do rozstrzygnięcia sprawy. W żadnym zaś razie przepis art. 232 kpc nie może być wykorzystywany jako swoista „furtka” do przerzucenia na sąd obowiązków, które ciążyą na stronie i które służą jej interesom. Dla poparcia przedstawionego powyżej stanowiska wskazać należy, że w orzeczeniu z dnia 7 listopada 1997 roku [III CKN 244/97, OSNC 1998, nr 3, poz. 52] Sąd Najwyższy stwierdził, że możliwość dopuszczenia przez sąd dowodu nie wskazanego przez strony nie oznacza, że sąd obowiązany jest zastąpić własnym działaniem bezczynność strony, a skorzystanie przez sąd z swojego uprawnienia do podjęcia inicjatywy dowodowej jest możliwe jedynie w szczególnych sytuacjach procesowych o wyjątkowym charakterze. Z taką jednak sytuacją nie mamy do czynienia w przedmiotowym postępowaniu. Postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie, prowadzone z inicjatywy stron, należy w opinii Sądu Okręgowego we Włocławku określić jako wyczerpujące i tym samym wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sporu.

W ocenie Sądu meriti wnioskodawca nie wykazał nie tylko w postępowaniu przed organem emerytalnym ale także w postępowaniu jurysdykcyjnym żadnym wiarygodnym środkiem dowodowym (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95), iż w okresie w okresie od 01.07.1970r. do 30.04.1971r. i od 01.07.1971r. do 30.04.1972r. pracował w (...) Związku Gminnych Spółdzielni (...) w A. Kujawskim. Wykazał jedynie okres zatrudnienia od sierpnia 1971 roku do lutego 1972 roku – niemniej dodanie tego okresu do okresu uprzednio uwzględnionego przez organ rentowy nie pozwala dalej na przyjęcie, iż wnioskodawca udowodnił wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat.

Reasumując należy stwierdzić, iż organ rentowy zasadnie nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy okresu pracy w (...) Związku Gminnych Spółdzielni (...) w A. Kuj. w okresie od 01.07.1970r. do 30.04.1971r. i od 01.07.1971r. do 30.04.1972r. (z wyłączeniem okresu od sierpnia 1971 roku do lutego 1972 roku) na podstawie li tylko oświadczenia

wnioskodawcy i zeznań świadków, albowiem są one niewiarygodne i tym samym nie mogą stanowić podstawy orzekania w przedmiotowej sprawie.

Przedstawiona wyżej argumentacja prowadzi do konkluzji, iż wnioskodawca nie spełnił wszystkich niezbędnych warunków do przyznania mu wcześniejszej emerytury, o której mowa w art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity z dnia 26 sierpnia 2009 roku Dz. U. Nr 153, poz. 1227) oraz w zw. z § 4 ust.1 pkt 1 i 3 w zw. z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.) - wnioskodawca nie udowodnił wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego wynoszącego 25 lat.

Na marginesie należy dodać, iż wnioskodawcy nie należy się również emerytura na ogólnych zasadach, o których mowa w art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity z dnia 26 sierpnia 2009 roku Dz. U. Nr 153, poz. 1227) gdyż zgodnie z nim emerytura na zasadach określonych w tym przepisie przysługuje mężczyźnie, który osiągnął wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat. Wnioskodawca urodził się w dniu (...), a zatem nie spełnia wymogu posiadania określonego wieku emerytalnego.

Mając na uwadze powyższe rozważania, uznając decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.z dnia 14 stycznia 2013 roku znak: (...)za pozbawioną wad tak faktycznych jak i prawnych, na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 1 kpc orzeczono jak w sentencji uzasadnianego wyroku. Nie stwierdzono bowiem żadnych podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawcy.